

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – NOWE Ponad słowami klasa 1 część 2. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
RENEANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie nazwy epoki • wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • wyjaśnić, na czym polegała reformacja 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki • objaśnić, na czym polegała reformacja, podać jej przyczyny i opisać rolę Marcina Lutra • wymienić wyznania protestanckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • omówić powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne idee Erazma z Rotterdamu, Mirandoli, Machiavellego i Morusa • opisać tych filozofów na kształtowanie się nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zmiany społeczne kształtujące nową epokę
3. Filmowy obraz nocy św. Bartłomieja – Królowa Margot Patrice’a Chéreau	<ul style="list-style-type: none"> • omówić tematykę filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie filmu opisać konflikty stanowiące kanwę fabuły filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunki panujące na dworze francuskim jako tło wydarzeń rozgrywających się w filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować pobudki kierujące tytułową bohaterką filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważyć problemy moralne poruszone w filmie

4. Sztuka renesansu	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać styl sztuki renesansowej wymienić najważniejszych twórców renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy charakterystyczne stylu renesansowego i omówić je na przykładach wyjaśnić pojęcia: <i>mimesis</i>, <i>perspektywa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy dzieła renesansowego omówić wpływ antyku na sztukę renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzec i omówić wartości humanistyczne w sztuce renesansu
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
5. i 6. Wzorzec życia szlacheckiego – <i>Żywot człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić tematykę utworu wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Żywota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> streścić podane fragmenty wymienić cechy idealnego szlachcica 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu scharakteryzować idealnego szlachcica wskazać środki językowe zastosowane we fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić obraz świata przedstawiony we fragmentach omówić funkcję środków językowych zastosowanych we fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega antropocentryczny charakter utworu
7. Renesansowa wizja Boga – <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść pieśni <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> określić gatunek utworu i podać jego pochodzenie omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu wskazać użyte środki językowe wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać interpretacji wiersza zanalizować renesansowy charakter wiersza omówić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> porównać obraz Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z obrazem Boga w utworach średniowiecznych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać rodzaj wersyfikacji
8. i 9. Światopogląd Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść <i>Pieśni IX</i> zdefiniować gatunek <i>pieśń</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego pieśni wskazać elementy światopoglądu renesansowego w 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję wiersza omówić kreację podmiotu lirycznego odnaleźć i omówić motywy horacjańskie w 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać funkcjonalnej analizy i interpretacji utworu przedstawić humanistyczny ideał człowieka na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w utworze cechy wiersza sylabicznego

		utworze • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	utworze Kochanowskiego • omówić kontekst filozoficzny • na podstawie wiersza scharakteryzować światopogląd poety	pieśni	
10. Liryka patriotyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń V</i>	• zrelacjonować treść pieśni • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • wypowiedzieć się na temat przynależności gatunkowej utworu • wskazać użyte środki językowe • przedstawić argumentację podmiotu lirycznego	• omówić funkcję użytych środków językowych • omówić kontekst historyczny	• wyjaśnić pojęcie <i>liryka tyrtejska</i> • uzasadnić przynależność <i>Pieśni V</i> do liryki tyrtejskiej • przedstawić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w wybranym przez siebie utworze literackim	• omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w twórczości współczesnej
11. Liryka autotematyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń XXIV</i>	• relacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w utworze • wskazać środki językowe • wyjaśnić, na czym polega autotematyzm wiersza	• omówić kontekst historycznoliteracki • omówić funkcję motywów mitologicznych w utworze • omówić funkcję środków językowych • omówić realizację motywu <i>non omnismoriar</i> w wierszu	• wskazać elementy światopoglądu renesansowego w wierszu	• wypowiedzieć się na temat symboliki ptaka w literaturze i sztuce
12., 13. i 14. „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował dziecięcia”	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść	• wyjaśnić, na czym polegał kryzys światopoglądowy poety widoczny w	• wyjaśnić, na czym polega polemika ze stoicyzmem w poznanych trenach • wypowiedzieć się na	• dokonać analizy i interpretacji <i>Trenów IX, X i XI</i>	• wyjaśnić, na czym polegało nowatorstwo <i>Trenów</i> Kochanowskiego

– o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego	<i>Trenów IX, X i XI</i> • zdefiniować tren	<i>Trenach</i> • wskazać nawiązania do antyku w poznanych <i>trenach</i> (filozofii, mitologii) • wskazać nawiązania biblijne w poznanych <i>trenach</i>	temat kreacji podmiotu lirycznego w poznanych <i>trenach</i> • wskazać ironię w <i>Trenie IX</i> określić jej funkcję • wskazać punkt kulminacyjny w <i>Trenie X</i> i wyjaśnić jego istotę • wskazać wyobrażenia eschatologiczne obecne w <i>Trenie X</i> • przedstawić wątpliwości podmiotu lirycznego w <i>Trenie XI</i>		
15. Żałoba po stracie dziecka – ***[<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• odnaleźć nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• dokonać analizy wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• interpretować zakończenie wiersza • omówić kontekst historyczny utworu	• podjąć dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych epokach literackich
*16. i 17. <i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu • grupować utwory w obszary tematyczne	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • omówić odniesienia do antyku i Biblii obecne w <i>Trenach</i> • wskazać środki językowe użyte w utworach • odczytać ewolucję światopoglądu poety w cyklu <i>Trenów</i>	• omówić cykl <i>Trenów</i> jako kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu • określić funkcję środków językowych użytych w utworach • omówić sposób przedstawienia śmierci w wierszach	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego • przedstawić ewolucję poglądów Jana Kochanowskiego w cyklu, odwołując się do wierszy • porównać kreacje literackie bohaterów dotkniętych cierpieniem – podmiot liryczny <i>Trenów</i> i Hioba	• wyjaśnić, na czym polega konsolacyjny charakter <i>Trenów</i> • podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru <i>Trenów</i> • omówić funkcję przedstawienia sytuacji lirycznej na podobieństwo snu w <i>Trenie XIX</i> • omówić wizję życia pośmiertnego w <i>Trenach</i>
18. O czym jest	• zrelacjonować treść dramatu	• wskazać nawiązania do mitu o wojnie	• przedstawić problematykę dramatu	• przedstawić okoliczności	• omówić kunszt poetycki pieśni chóru

<i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić bohaterów tragedii i podać ich pierwowzory z mitologii greckiej 	trojańskiej <ul style="list-style-type: none"> wskazać nawiązania do budowy tragedii antycznej scharakteryzować bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega konflikt postaw w dramacie 	wystawienia utworu	
19. i 20. Zastosowanie chwytów retorycznych w polityce – <i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić argumenty Antenora i Aleksandra 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać chwyt retoryczne i erystyczne w wypowiedziach Antenora, Aleksandra i Iketaona 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować argumenty mówców omówić mechanizmy powstawania decyzji przesadzających o losach zbiorowości zaprezentowane w utworze na podstawie pieśni Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie stworzyć kodeks etyczny polityka 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować mowę Iketaona pod kątem zabiegów manipulacyjnych omówić przesłanie zawarte w zakończeniu dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym jest <i>kostium historyczny</i> w utworze i odnieść to pojęcie do <i>Odprawy posłów greckich</i>
21. <i>Odprawa posłów greckich</i> jako dramat humanistyczny	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić budowę <i>Odprawy posłów greckich</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy gatunkowe tragedii antycznej w <i>Odprawie posłów greckich</i> wskazać cechy dramatu humanistycznego w <i>Odprawie posłów greckich</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cechy gatunkowe tragedii antycznej zastosowane przez Jana Kochanowskiego omówić funkcję pieśni chóru w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sporu pomiędzy Aleksandrem a Antenorem w odniesieniu do konfliktu tragicznego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję monologu Kasandry
22. Przed czym ostrzega Kasandra? – <i>Rozterka Kasandry</i> Anny Kamieńskiej	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wiersza nazwać rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst mitologiczny wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wskazać użyte środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować typy ludzi, o których mówi podmiot liryczny przedstawić zagrożenia, przed którymi ostrzega Kasandra w wierszu określić funkcję użytych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> porównać przesłanie wiersza Kamieńskiej z wypowiedzią Kasandry w <i>Odprawie posłów greckich</i> wypowiedzieć się na temat tragicznego wydźwięku obu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza

23. Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst biograficzny twórczości Jana Kochanowskiego • wymienić najważniejsze utwory Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego • wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst filozoficzny twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić renesansowy charakter twórczości Jana Kochanowskiego
*24. i 25. Życie idealnym państwie – <i>Utopia</i> Tomasa Morusa	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu utworu • zdefiniować pojęcie <i>utopia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję organizacji życia społecznego przedstawioną w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić prawa i obowiązki mieszkańców Utopii 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat ideału społeczeństwa przedstawionego w dziele Morusa • przedstawić motyw utopii dawniej i dziś 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega antyutopia i podać przykłady
*26. Niebezpieczeństwa utopii – <i>Nowy wschód świata</i> Aldousa Huxleya	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu utworu • wyjaśnić pojęcie <i>antyutopia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega antyhumanizm utopii opisaney przez Huxleya • wskazać elementy konwencji <i>science fiction</i> we fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje między utopią i antyutopią na przykładzie <i>Utopii</i> Tomasa Morusa i <i>Nowego wschodu świata</i> Aldousa Huxleya 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję, czy ważniejsza jest jednostka, czy społeczność 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady utopii i antyutopii w kulturze współczesnej
27. i 28. Retoryka w służbie ojczyźnie – <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	<ul style="list-style-type: none"> • określić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Kazań sejmowych</i> • wyjaśnić pojęcie <i>retoryka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować argumentację Piotra Skargi • wskazać w tekście chwyt retoryczny • wskazać w tekście nawiązania do Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zastosowanych środków retorycznych • omówić realizację toposu ojczyzny w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stylizację biblijnego proroctwa obecną w <i>Kazaniach sejmowych</i> • podjąć dyskusję na temat wymowy politycznej <i>Kazań sejmowych</i> • umieścić <i>Kazania sejmowe</i> w kontekście historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wizji Skargi ukazanej na obrazie Jana Matejki • ocenić ideologiczną funkcję obrazu
RENEANS – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					

29. i 30. Zapożyczenia	<ul style="list-style-type: none"> definiować pojęcie <i>zapożyczenie</i> przedstawić podział zapożyczeń ze względu na pochodzenie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historię zapożyczeń w języku polskim podać przykłady zapożyczeń i sklasyfikować je ze względu na pochodzenie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny zmiany źródeł zapożyczeń na przestrzeni wieków rozpoznać zapożyczenia w tekście i dokonać ich klasyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić podane zdania tak, aby zastąpić zapożyczenia słowami rodzimymi 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat roli zapożyczeń w języku polskim sklasyfikować przykłady zapożyczeń ze względu na stopień przyswojenia
RENESANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
31. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym jest perswazja 	<ul style="list-style-type: none"> znać i rozróżniać rodzaje argumentów stosowanych w perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> znać i stosować zabiegi językowe wzmacniające perswazję wskazać cele perswazyjne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> rozumieć i stosować zasady budowy skutecznej wypowiedzi perswazyjnej wskazać językowe i pozajęzykowe środki perswazji w podanych tekstach i zaprezentowanych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i rozróżniać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej przygotować mowę perswazyjną
32. Jak skutecznie przemawiać?	<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje przemówień wylicza środki retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną wyjaśnić, w jaki sposób użyte środki retoryczne oddziałują na odbiorcę 	<ul style="list-style-type: none"> analizować przemówienie pod kątem użytych środków retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu wygłosić mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować wypowiedź retoryczną z uwzględnieniem jej funkcji językowej, celu i adresata
RENESANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
33. i 34. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> formułować i rozwiązywać problemy badawcze

BAROK – O EPOCE					
35. i 36. Barok – epokasprzecznosci	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki w Europie i Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • omówić kontekst historyczny epoki • wyjaśnić pojęcie <i>kontrreformacja</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego baroku • wyjaśnić pojęcie <i>sarmatyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie soboru trydenckiego dla epoki • omówić główne idee filozofii Kartezjusza • omówić najważniejsze idee filozofii Pascala i wyjaśnić, na czym polega zakład Pascala 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i przejawy niepokojów duchowych charakterystycznych dla epoki
37. i 38. Sztuka baroku	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować idee, które ukształtowały sztukę baroku • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać rolę Kościoła katolickiego jako mecenas sztuki barokowej
39. Portret malarza barokowego – <i>Dziewczyną z perłą</i> Petera Webbera	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować życie codzienne w baroku na podstawie filmu • opisać proces powstawania dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować postacie głównych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować kreację Scarlett Johansson 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat obrazu artysty w filmie • sformułować recenzję filmu
BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
40. i 41. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać ze zrozumieniem wiersze Szarzyńskiego • określić 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję użytych środków stylistycznych • wskazać w utworze cechy sonetu • wypowiedzieć się na 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy i interpretacji utworów • odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Szarzyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obraz Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w

		<p>problematykę utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki stylistyczne 	<p>temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach</p>		<p><i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego</p>
<p>42. i 43. Kunsztowna poezja barokowa – wiersze Daniela Naborowskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować wiersze • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega koncept w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> • wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i> • wskazać środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków stylistycznych w wierszach Naborowskiego • odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację w obronie tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy i interpretacji utworów • omówić funkcję nawiązań do Księgi Koheleta w wierszu <i>Marność</i> • wskazać cechy poezji dworskiej w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> • wskazać cechy poezji metafizycznej w wierszu <i>Krótkość żywota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcjonowanie w kulturze motywu <i>vanitas</i>
<p>44. Echa baroku w poezji współczesnej – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Róża oddana Danielowi Naborowskiemu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wyjaśnić pojęcia: <i>topos</i>, <i>puenta</i>, <i>koncept</i>, <i>vanitas</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz • wskazać podobieństwa pomiędzy wierszem Rymkiewicza a poezją Naborowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać się znajomością motywów barokowych i wskazać, które motywy zostały wykorzystane w wierszu Rymkiewicza • zinterpretować puentę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić symbolikę róży w kulturze • dokonać analizy i interpretacji wiersza • wskazać nawiązania do barokowego konceptyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać wiersz Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji
<p>45. i 46. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wierszy • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworów • wyjaśnić istotę konceptu w wierszach • wskazać środki stylistyczne w 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy poezji dworskiej w wierszach Jana Andrzeja Morsztyna • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • wskazać cechy sonetu w utworze <i>Do trupa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy i interpretacji wierszy • wskazać obecność sensualizmu w analizowanych wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić połączenie toposu miłości i śmierci w wierszach Morsztyna i innych wybranych tekstach kultury

		utworach			
47. Barokowość w poezji współczesnej – Stanisław Grochowiak, ***[<i>Dla zakochanych to samo staranie...</i>]	• wyjaśnić pojęcie <i>erotyk</i>	• wskazać użyte środki językowe • wskazać podobieństwa między doświadczeniami miłości i śmierci	• określić problematykę wiersza • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • omówić związki między wierszem Grochowiaka a poezją Jana Andrzeja Morsztyna	• dokonać analizy i interpretacji wiersza	• wskazać elementy makabry w wierszu • wyjaśnić, na czym polega ich groteskowość
48. William Szekspir i epoka elżbietańska	• wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira	• zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	• wyjaśnić, czym był teatr elżbietański	• wyjaśnić związek między narodzinami teatru elżbietańskiego a rozkwitem kultury w Anglii pod panowaniem Elżbiety I	• scharakteryzować ogólnie tematykę dzieł Szekspira
49. <i>Romeo i Julia</i> – najśłynniejsza opowieść o miłości	• streścić fabułę dramatu	• wyjaśnić, na czym polega tragizm losów bohaterów • scharakteryzować bohaterów tragedii	• przedstawić kompozycję utworu	• wskazać zwroty akcji i omówić ich funkcję	• podjąć dyskusję na temat aktualności dzieła
50. Tragizm <i>Romea i Julii</i>	• wskazać przeszkody, z którymi muszą się mierzyć bohaterowie	• omówić sposób postrzegania miłości przez poszczególnych bohaterów	• omówić kreację Romea i Julii jako bohaterów dynamicznych • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohaterów	• omówić tragizm tytułowych bohaterów dramatu • wyjaśnić, na czym polega tragizm w utworze literackim w odniesieniu do tradycji	• wypowiedzieć się na temat problemu konfliktu pokoleń przedstawionego w utworze
51. <i>Romeo i Julia</i> wobec tradycji literackiej	• wskazać i omówić cechy dramatu szekspirowskiego	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej	• wypowiedzieć się na temat funkcji przeznaczenia w utworze i porównać z antycznym fatum	• przeanalizować język utworu • przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira w stosunku do tragedii klasycznej	• porównać utwory podejmujące temat miłości silniejszej od śmierci
52.	• streścić fabułę dramatu	• scharakteryzować	• omówić funkcję spotkania	• analizować motywację	• interpretować

Makbet wystawiony na próbę – kreacja tytułowego bohatera dzieła Williama Szekspira		Makbeta z początku dzieła jako wcielenie ideałurycerza feudalnego • omówić stopniową przemianę Makbeta	z czarownicami w życiu Makbeta	zachowań bohatera • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	znaczenie słów: „Makbet zabija sen”
53. Lady Makbet – kobieta fatalna czy bohaterka tragiczna?	• przedstawić historię Lady Makbet	• omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu	• wskazać elementy manipulacji językowej w wypowiedziach Lady Makbet podczas próby przekonywania męża do zabójstwa • wskazać cechy Lady Makbet, które wyróżniają ją na tle tradycji literackiej	• omówić stereotypowy wizerunek kobiety w literaturze • przeanalizować relacje między małżonkami • przeanalizować dialogi między Makbetem a Lady Makbet przed dokonaniem zabójstwa	• podjąć dyskusję na temat przyczyn obłędu bohaterki
54. Funkcja świata nadprzyrodzonego w <i>Makbecie</i> Williama Szekspira	• wskazać elementy fantastyki w utworze	• omówić sposób kreacji wiedźm • wypowiedzieć się na temat funkcji wiedźm w dramacie	• wypowiedzieć się na temat wizerunku czarownicy w kulturze • omówić, w jaki sposób wiedźmy manipulują Makbetem • omówić funkcję wprowadzenia elementów fantastyki do dramatu	• wypowiedzieć się na temat motywu <i>theatrum mundi</i> w <i>Makbecie</i> , dostrzegając w tytułowym bohaterze aktora, a w czarownicach – reżyserki dramatu	• podjąć dyskusję, w jakim stopniu wróżby determinowały działania bohatera
55. <i>Makbet</i> – dramat o władzy	• podać przykłady zachowania Makbeta świadczące o jego przemianie w tyrana	• scharakteryzować Makbeta jako władcę	• omówić funkcję strachu i ambicji w kreacji Makbeta	• porównać drogę do władzy Makbeta i Balladyny	• podjąć dyskusję na temat wpływu władzy na człowieka
56. <i>Makbet</i> Williama Szekspira – dramat szekspirowski	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej • wskazać elementy	• określić funkcję fantastyki w utworze • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego w	• wyjaśnić, w jaki sposób Szekspir buduje napięcie dramatyczne w utworze • zdefiniować tragizm w utworze	• określić funkcję różnicowania języka bohaterów	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady

	realistyczne i fantastyczne w dramacie	<i>Makbezie</i>			adaptacji dzieł Szekspira
*57. <i>Hamlet</i> – utwór o władzy	• zrelacjonować sposób przejęcia władzy przez Klaudiusza	• scharakteryzować Klaudiusza jako władcę	• wskazać elementy makiawelizmu w sposobie sprawowania władzy przez Klaudiusza • przeanalizować rolę Ducha w utworze jako symbol władzy ojcowskiej nad synem	• analizować monolog Klaudiusza wygłoszony po przedstawieniu i omówić zagadnienie teatralności polityki	• wypowiedzieć się na temat sposobu przejęcia władzy przez Fortynbrasa
*58. i 59. Hamlet jako symbol postawy życiowej	• streścić fabułę dramatu	• omówić relacje pomiędzy Hamletem a innymi bohaterami	• wypowiedzieć się na temat szaleństwa bohatera • omówić realizację motywu <i>vanitas</i> w scenie na cmentarzu	• przeanalizować i zinterpretować monologi Hamleta • omówić motyw <i>theatrum mundi</i> w odniesieniu do Hamleta	• ocenić postawę tytułowego bohatera
*60. Tragedia zemsty	• wyjaśnić przyczyny dążenia do zemsty przez: Hamleta, Laertesę i Fortynbrasa	• omówić sposób realizacji zemsty przez Hamleta • omówić sposób realizacji zemsty przez Laertesę • omówić sposób realizacji zemsty przez Fortynbrasa	• omówić funkcję rozmowy Hamleta z duchem ojca • dostrzec tragizm Hamleta wynikający z narzucenia mu obowiązku zemsty • porównać trzy postawy wobec zemsty	• wypowiedzieć się na temat kulturowo usankcjonowanego obowiązku zemsty	• podjąć dyskusję na temat przyczyn zwlekania z dokonaniem zemsty
*61. Kreacja Ofelii	• zrelacjonować historię Ofelii	• scharakteryzować Ofelię • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a jej ojcem • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a Hamletem	• wypowiedzieć się na temat przyczyn obłędu Ofelii	• porównać obłęd Ofelii i Hamleta	• podjąć dyskusję na temat teatralności w zachowaniu Ofelii
*62. <i>Tren Fortynbrasa</i>	• zrelacjonować treść wiersza	• wskazać nawiązania do <i>Hamleta</i> Szekspira	• przedstawić problematykę utworu	• dokonać analizy i interpretacji utworu	• podjąć dyskusję na temat prezentowanych

Zbigniewa Herberta	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i omówić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Hamleta i Fortynbrasa • wskazać środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję użytych środków stylistycznych 		postaw
63. William Szekspir – podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira • wymienić omówione utwory Williama Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy dramatu szekspirowskiego na podstawie poznanych utworów • porównać <i>Biografioty</i> Stanisława Barańczaka z fabułą poznanych utworów Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira • wskazać kolokwializmy w <i>Biografiolach</i> Stanisława Barańczaka i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury • wskazać przykłady gry słownej w utworach Barańczaka i wyjaśnić, na czym polegają 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat trafności parodiizastosowanej przez Barańczaka
64. i 65. <i>Skąpiec</i> Moliera – komedia charakterów	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść komedii 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Harpagona 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze fragmenty reprezentujące różne rodzaje komizmu • wskazać przykłady karykaturalnej przesady w wypowiedziach Harpagona oraz dotyczących bohatera i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega komizm postaci • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób, w jaki Harpagon traktuje ludzi i zwierzęta
66. <i>Skąpiec</i> Moliera – krytyka obyczajów	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relacje rodzinne w domu Harpagona 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek Harpagona do własnych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy komedii klasycystycznej • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat konfliktu pokoleń przedstawionego w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obyczajów panujących w XVII-wiecznej Francji na podstawie <i>Skąpca</i>
BAROK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
67. Odmiany polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega zjawisko odmian języka 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, od jakich czynników zależy sposób mówienia i pisania • wskazać różnice 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić dialekty języka polskiego • wskazać cechy języka nieoficjalnego w podanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym jest środowiskowa odmiana języka i omówić jej cechy • przekształcić język 	<ul style="list-style-type: none"> • posłużyć się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej

		między mówioną a pisaną odmianą języka • wskazać różnice między językiem oficjalnym i nieoficjalnym		nieoficjalny na oficjalny	
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
68. i 69. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE – O EPOCE					
70. Oświecenie w Europie i Polsce	• objaśnić etymologię nazwy epoki • podać daty graniczne oświecenia w Europie • podać daty graniczne oświecenia w Polsce	• opisać światopogląd epoki • przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia • wyjaśnić pojęciaracjonalizm i utylitaryzm	• wyjaśnić pojęcia: <i>empiryzm, ateizm, deizm, materializm, sensualizm</i> • opisać przemiany społeczne doby oświecenia • wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna, konstytucja, trójpodział władzy</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego oświecenia	• wymienić najważniejsze idee filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau • omówić znaczenie prasy w oświeceniu • wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu • wymienić najważniejsze instytucje powstałe w czasach stanisławowskich	• zaprezentować związek światopoglądu oświecenia z życiem codziennym w epoce
71. Sztuka oświecenia	• wskazać na przykładach dzieł sztuki (malarstwa, architektury, rzeźby) cechy stylu	• wymienić cechy stylu klasycystycznego, rokokowego i sentymentalnego	• wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • omówić inspiracje antyczne w sztuce	• zanalizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów	• określić, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki

	klasycystycznego	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na przykładach cechy stylu rokokowego • wskazać na przykładach cechy stylu sentymentalnego 	klasycystycznej		
72. Oblicza miłości do muzyki – <i>Amadeusz</i> Miloša Formana	<ul style="list-style-type: none"> • streścić fabułę filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Salieriego oraz Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określić jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować postać Mozarta oraz w tym kontekście wypowiedzieć się na temat miejsca sztuki w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
73. Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić postawę obywatelską Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić działalność publicystyczną i literacką Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontekst historyczny epoki
74. Poetycka definicja patriotyzmu	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać adresata lirycznego • opisać wzór patrioty ukazany w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności powstania <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • wskazać użyte środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • zdefiniować hymn i wskazać cechy hymnu w utworze Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zwrotu do miłości ojczyzny obecnego w utworze
75. i 76. Satyryczny komentarz do rzeczywistości	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić gatunki literackie dominujące w oświeceniu • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i> • wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach • wskazać w 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy stylu klasycystycznego w literaturze • przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do klasycyzmu • przedstawić kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrach • zinterpretować puentę satyry <i>Pijaństwo</i> • omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić satyrę w kontekście XVIII-wiecznych obyczajów i sytuacji politycznej

		utworach cechy satyry	satyr • wskazać środki retoryczne w satyrze <i>Świat zepsuty</i> i określić ich funkcję		
77. Współczesna satyra	• zrelacjonować treść utworu • wyjaśnić terminy <i>ironia</i> i <i>stereotyp</i>	• wskazać cechy satyry w utworze • wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	• omówić problem poruszony w satyrze • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	• porównać <i>Mistrzostwa w narzekaniu</i> Wojciecha Młynarskiego z wybraną satyrą Ignacego Krasickiego	• omówić kontekst społeczno-polityczny utworu
OŚWIECENIE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
78. Style funkcjonalne	• wymienia style funkcjonalne	• wymienia cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych	• rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny i rozumie zasady ich stosowania	• rozpoznaje cechy stylu funkcjonalnego w podanym tekście	• przekształca teksty z jednego stylu na drugi
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
79. i 80. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff